
Befolkning:	Vi är många, vi är hälften ...	2
Familie og samliv:	Samboer eller singel?	4
Fødsler og barn:	Slekters gang	6
Sykdom og sunnhet:	Kvinner sunne, men oftere syke	8
Utdanning:	På skolebenken	10
Arbeid:	Arbeidet adler kvinnen?	12
Lønn:	Lønn som fortjent?	14
Inntekt og formue:	Rentenist eller minstepensjonist	16
Tidsbruk:	Døgnet 24 timer	18
Kriminalitet:	Gjerningsmannen sjelden kvinne	20
Makt og innflytelse:	Mot maktens tinder	22
Innvandring og innvandrere:	Svante og Fatima	24
Likestillingsindeks 2005:	Store forskjeller mellom kommunene	26

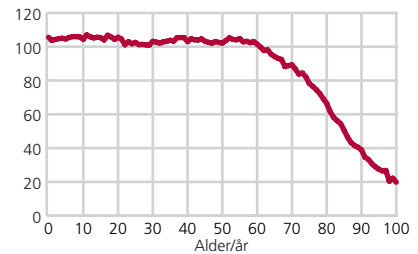
Publikasjonen er utarbeidet av Jan Erik Kristiansen og Toril Sandnes
Design og layout: Siri Boquist og Marit Vågdal

Vi är många, vi är hälften...

Flest gutter

Hvert år fødes det litt flere gutter enn jenter – ca. 105 gutter per 100 jenter. Men på grunn av mennenes høyere dødelighet blir dette forholdstallet etter hvert utjevnet. Ved 60 års alder er antallet menn og kvinner omtrent likt, og deretter øker kvinneoverskuddet raskt. Ved 85 år er det om lag dobbelt så mange kvinner som menn.

Antall menn per 100 kvinner. 2004

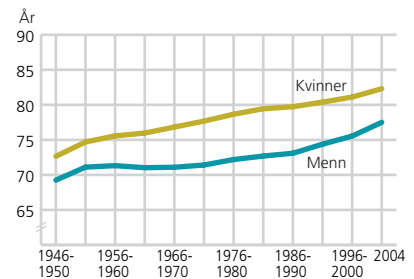

Kvinner fem år eldre

Kvinnenes lavere dødelighet innebærer at de lever ca. fem år lenger enn menn: En nyfødt gutt kan i dag forvente å bli 77,5 år, en jente 82,3.

Etter andre verdenskrig var forskjellen i levealder mellom kvinner og menn i overkant av tre år. Deretter økte den, særlig fordi hjerte- og karddeligheten blant menn økte. I begynnelsen av 1980-årene var aldersforskjellen derfor økt til nesten sju år. Deretter er den sunket til under fem år, bl.a. på grunn av den synkende dødeligheten av hjerte-/karsykdommer hos menn.

Forventet levealder ved fødselen

Forventet levealder i noen land. 2003

	Kvinner	Menn
Japan	84,3	77,6
Spania	83,6	76,9
Sveits	83,1	78,0
Frankrike	82,9	75,9
Island	82,7	79,7
Sverige	82,5	77,9
Italia	82,5	76,8
Norge	82,0	77,1
Finland	81,8	75,1
Belgia	81,7	75,9
Østerrike	81,6	75,9
Tyskland	81,4	75,7
Storbritannia	80,7	76,2
Portugal	80,5	74,2
Danmark	79,9	75,1

Kilde: Eurostat.

I Statistisk sentralbyrås befolkningsframskrivninger fra 2005 forventes levealderen å øke markert også i årene framover: I det alternativet som forutsetter middels økning, antas en gutt som fødes i 2050 å ha en forventet levealder på 84,7 år, mens en jente kan forvente å leve i 88,9 år. Kjønnforskjellen blir altså ytterligere redusert – til om lag fire år.

Norske kvinner ikke lenger eldst

For noen år siden hadde norske kvinner den høyeste forventede levealderen i verden. I dag kan kvinner i en rekke land regne med å leve lenger: På toppen finner vi japanske kvinner, med en forventet levealder på vel 84 år. Men også mange andre (bl.a. søreuropeiske) kvinner blir nå eldre enn sine norske søstre.

Kjønnforskjellene i levealder synes å følge et slags nord - sør mønster: Islandske og svenske kvinner lever bare ca. fire år lenger enn mennene, mens spanske, franske og portugisiske kvinner lever om lag sju år lenger.

Eldrebølgen: Flest, men relativt færre kvinner

Vi har nå lenge hørt snakk om den kommende eldrebølgen. Men på en måte kan vi si at den allerede er her: Mens det i 1950 var vel 8 prosent eldre 67 år og over, er andelen i dag vel 13. Først omkring 2020 vil andelen øke ytterligere, til 16 prosent og til 21 prosent i 2050.

Med minkende forskjeller i levealder vil eldrebefolkningen i framtiden bli litt mindre kvinnedominert, selv om kvinnene fortsatt vil være i flertall.

La donna é mobile

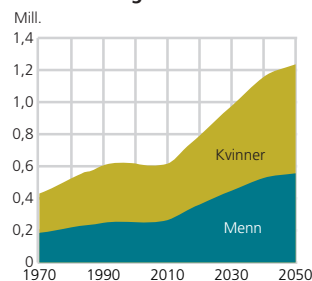
På landsbasis er det altså litt flere menn enn kvinner opp til 60 års alder, men det finnes likevel store regionale forskjeller i enkelte aldersgrupper. Dette henger sammen med menns og kvinners ulike flyttemønstre: Unge kvinner flytter, mens mennene oftere blir boende. Kvinnene flytter fra de minst sentrale kommunene til tettsteder og byer; noe som resulterer i et kvinneunderskudd i denne aldersgruppen i fraflyttingsområdene.

På landsbasis er det et kvinneunderskudd på 3 prosent i aldersgruppen 20-39 år (103 menn per 100 kvinner). Men dette varierer mye mellom ulike typer kommuner: Mens det i landbruks- og fiskerikommuner er om lag 110 menn per 100 kvinner, er tallet bare 100 i sentrale tjenesteytingskommuner.

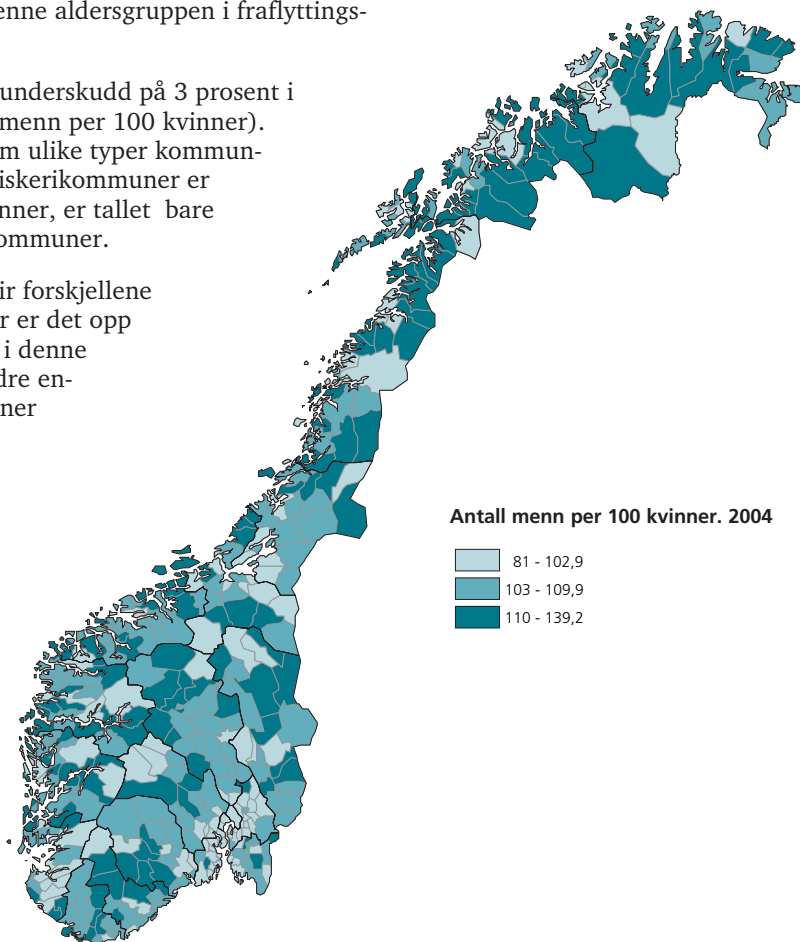
Ser vi på enkeltkommuner, blir forskjellene enda større: I noen kommuner er det opp til 130 menn per 100 kvinner i denne aldersgruppen, mens det i andre enden av skalaen finnes kommuner med bare vel 80 menn per 100 kvinner.

Fordi kjønnsproporsjonen i utgangspunktet er litt skjev, er det altså langt flere kommuner som har et mannsoverskudd enn det er kommuner med kvinneoverskudd.

Eldrebølgen: Antall kvinner og menn 67 år og over*

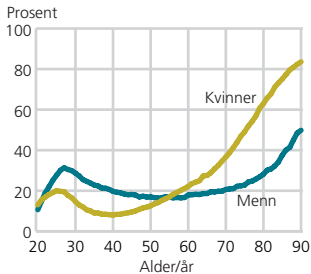

*Framskriving basert på alternativ MMMM (= middels vekst).

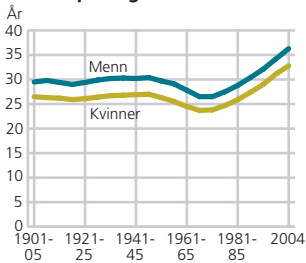

Samboer eller singel?

Andel menn og kvinner 20 år og over i enpersonhusholdninger. 2001

Gjennomsnittsalder ved ekteskapsinngåelsen

Flere bor alene

Perioden etter den annen verdenskrig var kjernefamiliens storhetsperiode. Giftermålshyppigheten var høy og andelen enpersonhusholdninger sank svakt. Fra begynnelsen av 1970-tallet sank så ekteskaps hyppigheten, samtidig som antall skilsmisser økte. Til sammen førte dette til mer enn en dobling av andelen enpersonhusholdninger: 38 prosent av husholdningene består nå av aleneboende, og disse utgjør 17 prosent av alle personer. Ser vi bort fra barn og unge, bor ca. 22 prosent av befolkningen 20 år og eldre alene.

Det er, i befolkningen som helhet, ingen vesentlig forskjell på andelen menn og kvinner som bor alene. Men mens de enslige kvinnene er i flertall i den eldre delen av befolkningen, er mennene i flertall blant de yngre, særlig er mannoverskuddet stort i alderen 30-45 år.

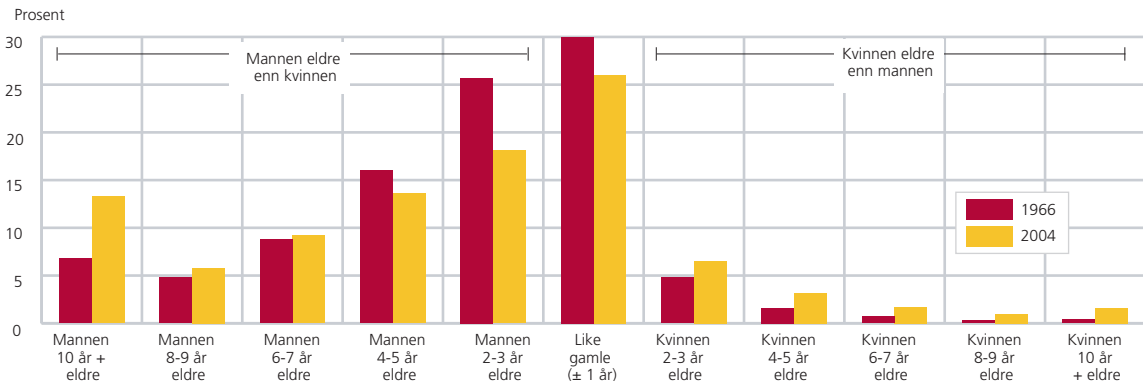
Aleneboende: Kvinner i byene – menn på landbygda

Enpersonhusholdninger er særlig vanlig i bykjernene i de store byene og i spredtbygde strøk. I aldersgruppen 20-59 år er overskuddet av enslige menn størst i de minst sentrale kommunene, som fiskeri- og ensidige industrikommuner. Dette mønsteret skyldes blant annet at særlig kvinner flytter til de store byene i forbindelse med utdanning og arbeid.

Samliv: Større aldersforskjeller – begge veier

Tradisjonelt har aldersforskjellen ved ekteskapsinngåelse vært relativt stor: Menn har vært tre til fire år eldre enn kvinner. Med økende likestilling på ulike områder, som for eksempel utdanning og yrkesdeltakelse, skulle man kanskje tro at denne aldersforskjellen ville avta. Men det synes ikke å være tilfelle: I løpet av 50 år har aldersforskjellen endret seg lite. Etter en ned-

Inngåtte ekteskap etter mannens og kvinnens alder. 1966 og 2004

gang fram til slutten av 1960-tallet, har gjennomsnittlig alder ved ekteskapsinngåelsen økt for både menn og kvinner, men aldersforskjellen består.

Slike gjennomsnittstall sier imidlertid ikke noe om aldersforskjellene i de enkelte ekteskap, og ser vi på fordelingen finner vi at det siden 1966 har vært en betydelig økning i spredningen: Det er blitt flere ekteskap med relativt store aldersforskjeller. Andelen ekteskapsinngåelser hvor mannen er mer enn ni år eldre enn kvinnen, er nesten doblet. Ellers legger vi merke til den systematiske økningen i ekteskapsinngåelser der kvinnen er eldre enn mannen.

Ugifte samboere er forbausende like ekteparene når det gjelder aldersforskjellen mellom menn og kvinner – med ett unntak: Andelen samliv hvor mannen er mer enn ni år eldre enn kvinnen er langt lavere.

Flere ektefeller fra utlandet

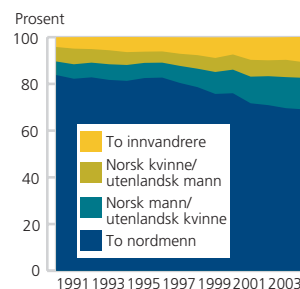
Økende globalisering og internasjonal mobilitet har etter hvert slått inn i det norske ekteskapsmarkedet, og i en økende andel av de inngåtte ekteskapene har én eller begge partene innvandringsbakgrunn. I 2004 var nesten sju av ti ekteskapsinngåelser mellom to nordmenn, 11 prosent var ekteskap mellom to innvandrere, 7 prosent var mellom norsk kvinne og utenlandsk mann og 13 prosent var mellom norsk mann og utenlandsk kvinne.

Særlig denne siste gruppen har økt kraftig de siste årene, og flertallet av disse mennene gifter seg med kvinner fra ikke-vestlige land, særlig Thailand og Filippinene. Mange menn gifter seg også med kvinner fra Øst-Europa, særlig fra Russland. Ekteskap mellom norske kvinner og utenlandske menn har bare økt svakt siden 1990, og kvinnene gifter seg oftest med menn fra andre vestlige land, som Sverige, Danmark, USA og Storbritannia.

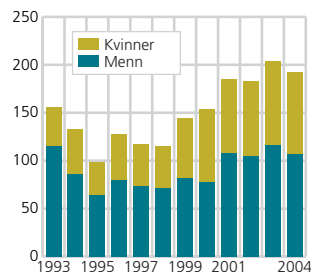
200 partnerskap i året

I 1993 ble også partnerskap som samlivsform en del av statistikken, og det er siden den gang registrert til sammen 1 800 inngåtte partnerskap. De første årene var det en klar overvekt av mannlige partnere. Etter hvert har dette jevnet seg ut, men fortsatt er mennene i flertall.

Ekteskapsinngåelser etter ektefellenes innvandringsbakgrunn

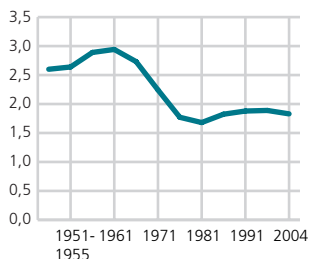

Antall inngåtte partnerskap. Menn og kvinner

Slekters gang

Samlet fruktbarhetstall

Samlet fruktbarhetstall

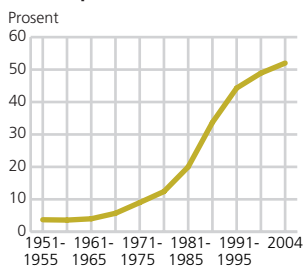
Gjennomsnittlig antall levende-fødte barn per kvinne i løpet av livet, hvis fruktbarhetsmønsteret i perioden gjelder i hele kvinnens fødedyktige periode og dødsfall ikke forekommer.

Samlet fruktbarhetstall i utvalgte land. 2004

Island	2,03
Irland	1,99
Frankrike	1,90
Norge	1,81
Danmark	1,78
Sverige	1,75
Storbritannia	1,74
EU-25	1,50
Portugal	1,42
Tyskland	1,37
Italia	1,33
Spania	1,32
Hellas	1,29

Kilde: Eurostat.

Andelen barn født utenfor ekteskap

Lav fruktbarhet ...

Etterkrigstidens babyboom varte til midten av 1960-tallet og ble avløst av en nedgang som nådde bunnen på begynnelsen av 1980-tallet. Deretter økte fruktbarheten igjen noe, men har de siste årene ligget på om lag 1,8 barn per kvinne.

Ser vi bort fra inn- og utvandring, må det samlede fruktbarhetstallet i et land være ca. 2,1 for at folketallet ikke skal synke på lengre sikt. I Norge har vi nå ligget under dette nivået siden midten av 1970-tallet.

Andelen barnløse kvinner var lenge synkende – fra vel 20 prosent for kvinner født i 1910 til ca. 14 prosent for 1920-kohorten. For kvinner født i 1940 var andelen nede i under 10 prosent, men har senere økt igjen til nesten 13 prosent for kvinner født i 1960. Andelen barnløse menn er langt høyere (25 prosent av 1960-kohorten) og økningen har også vært klart større enn for kvinner. Dette innebærer altså at en stor (og økende) andel menn får barn med flere kvinner.

... men høy sammenliknet med andre land

De siste tiårs fruktbarhetsfall er et generelt fenomen i den vestlige verden, og Norge er faktisk et av de landene som har hatt den høyeste fruktbarheten de siste årene. For eksempel er det gjennomsnittlige fruktbarhetstallet i EU-landene nå 1,5, med Italia, Spania og Hellas nede på ca. 1,3. Høyest fruktbarhet finner vi på Island og i Irland.

Når fødselstallene i Norge fortsatt er relativt høye, antas dette blant annet å henge sammen med en fødselspermisjonsordning som gjør det lettere for kvinner å kombinere yrkesdeltakelse og barn. Tre av fire kvinner har i dag rett til slik permisjon, og tre av fire fødende kvinner velger nå en ordning med 52 ukers permisjon med 80 prosent lønn.

Den øremerkede delen av fødselspermisjonen (fedrekvoten) på (inntil) fire uker benyttes av ca. 87 prosent av fedrene som har rett til slik permisjon. Nesten 40 prosent har imidlertid ikke rett til permisjon, slik at andelen fedre som tar ut fedrekvoten blir bare vel 50 prosent. Fedrene tar i gjennomsnitt 23 dager permisjon, et tall som har vært stabilt siden 1994.

Bruken av kontantstøtte har sunket de siste årene: Bare 63 prosent av ett- og toåringer mottok kontantstøtte ved utgangen av 2004, sammenliknet med 73 prosent i 2001.

Halvparten utenfor ekteskap

Halvparten av alle barn fødes nå utenfor ekteskap, sammenliknet med bare vel 3 prosent på 1950-tallet. Den største økningen fant sted på 1970- og 1980-tallet, og økningen har nå avtatt. Det store flertallet av dem som fødes utenfor ekteskap har imidlertid samboende foreldre, bare 10 prosent

fødes av enslige mødre. Av de førstefødte ble imidlertid 49 og 15 prosent født av samboende eller enslige mødre. Når barn nummer to kommer, er foreldrene oftere gift.

Flest i nord

Flest fødsler utenfor ekteskap finner vi i de tre nordligste fylkene og Trøndelag, færrest i Agder og Rogaland. Også i Europa finner vi et klart nord-sør mønster: Island topper listen, fulgt av Sverige og de andre nordiske landene. I Sør-Europa er dette fortsatt et relativt sjeldent fenomen.

Eldre mødre

Fram til 1970 ble mødrene stadig yngre. Men med økende utdanning og yrkesaktivitet begynte fødealderen å stige; siden begynnelsen av 1970-tallet har gjennomsnittlig fødealder økt med ca. fire år, til 30,2. Fedrene er i gjennomsnitt tre år eldre. Kvinnens gjennomsnittsalder ved første fødsel er 28 år.

Særlig synlig er denne tendensen blant tenåringer: Omkring 1970 utgjorde tenåringsfødsler 20 prosent av alle førstefødsler, i dag er andelen under 5 prosent.

Flere flerfødsler

Andelen flerfødsler (hovedsakelig tvillingfødsler) lå lenge på om lag 1 prosent. Fra slutten av 1980-tallet begynte andelen å øke og nærmer seg nå 2 prosent. Denne utviklingen antas å ha sammenheng med økningen i mødrenes fødealder og den økte utbredelsen av prøverørsmetoden.

Økt andel keisersnitt

De siste 30 årene har andelen fødsler ved keisersnitt økt kraftig: Fra 2 prosent i 1968 til vel 15 i 2004. Den største økningen skjedde på 1970- og 1980-tallet. Etter en utflating på 1990-tallet, har andelen igjen økt noe. Det er særlig eldre mødre som føder med keisersnitt, og økningen må således ses i sammenheng med den markerte økningen i kvinners fødealder. Også den økte andelen flerfødsler kan ha bidratt til denne utviklingen.

Synkende aborttall siden 1990

Aborttallene økte kraftig på begynnelsen av 1970-tallet. Etter innføringen av lov om selvbestemt abort i 1978 har tallene ligget nokså stabilt mellom 14 000 og 16 000, og i 2004 ble det utført 14 100 aborter. Som andel av alle levendefødte utgjør dette om lag 25 prosent.

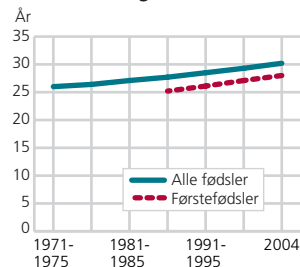
Aborthyppigheten er særlig høy blant yngre kvinner i alderen 18-24 år; hvert år gjennomgår mellom 2 og 3 prosent i denne aldersgruppen en abort. Og i aldersgruppen 15-19 år er det nå nesten dobbelt så mange aborter som fødsler.

Andelen barn født utenfor ekteskap i utvalgte land. 2003

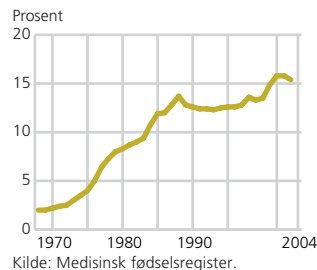
Island	63,6
Sverige	56,0
Norge	50,0
Danmark	44,9
Frankrike	45,2
Storbritannia	41,5
Nederland	30,7
Tyskland	27,0
Spania	23,2
Italia	13,6
Hellas	4,8

Kilde: Eurostat.

Gjennomsnittlig fødealder. Alle fødsler og førstefødsler

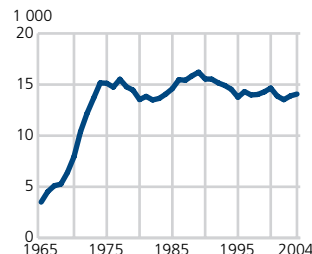

Andelen barn født ved keisersnitt

Kilde: Medisinsk fødselsregister.

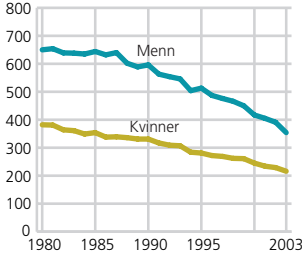
Antall aborter

Kvinner sunne, men oftere syke

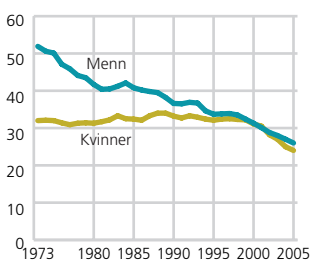
Aldersstandardiserte dødelighetsrater – hjerte-/karsykdommer. Kvinner og menn

Per 100 000 innb.

Andel dagligrøykere. Kvinner og menn. 16-74 år*

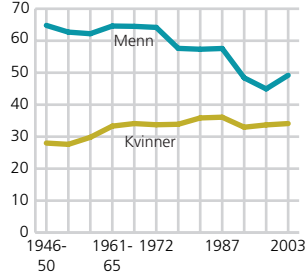
Prosent

* Treårig glidende gjennomsnitt.

Dødelighet på grunn av ulykker. Kvinner og menn

Per 100 000 innb.

Kvinner er sykere – menn dør tidligere

I et nøtteskall oppsummerer dette hovedforskjellen på kvinners og menns helse: Menn lever i gjennomsnitt kortere enn kvinner, mens kvinner gjennom hele livet har flere sykdommer og helseplager. Dette tilsynelatende paradokset gis mange forklaringer, både biologiske og sosiale: Menns overdødelighet antas delvis å ha biologiske årsaker, men settes også i sammenheng med ulikheter i livsstil og ulike former for risikoatferd. Kvinners høyere sykkelighet forklares oftest med forskjeller i livsstil og levevilkår, bl.a. belastninger i forhold til omsorgsoppgaver og i forhold til arbeidslivet.

Er så de siste års minskende kjønnsforskjeller i levealder uttrykk for en utjevning av forskjeller i helse og dødelighet?

Færre dør av hjerte- og karsykdommer – særlig menn

Hjerte- og karsykdommer har lenge vært – og er fortsatt – den viktigste dødsårsaken, både blant kvinner og menn: I 2003 skyldtes ca. 40 prosent av alle dødsfall hjerte- og karsykdommer. Når forskjellen mellom menns og kvinners forventede levealder er blitt mindre de siste årene, så skyldes dette i stor grad menns synkende dødelighet av hjerte- og karsykdommer. Denne nedgangen har vært særlig markert de siste 15 årene.

Når det gjelder den andre dominerende dødsårsaken – kreft – har det ikke skjedd store endringer de siste 20 årene, verken for menn eller kvinner.

En fjerdedel røyker daglig

Nedgangen i hjerte- og kardødeligheten antas å henge sammen med at færre nå røyker: Andelen menn som røyker daglig har sunket fra over 50 til 26 prosent. For kvinner var andelen lenge stabil i overkant av 30 prosent, men har nå sunket til 24.

Bare i ett land – Sverige – er andelen dagligrøykere høyere blant kvinner enn blant menn, henholdsvis 21 og 17 prosent. I noen land (Storbritannia, Danmark, Frankrike, Finland) er det imidlertid en tendens til at flere unge kvinner enn menn røyker. Det kan således se ut som om de mange holdningskampanjene de senere årene har fått middelaldrende menn til å slutte, men at de i mindre grad har fått unge jenter fra å begynne å røyke.

Ulykker

På samme måte som for hjerte- og kardødeligheten, har det også for voldsomme dødsfall skjedd en tilnærming mellom kvinner og menn: Kvinners dødelighet har økt noe, mens mennenes har sunket. Særlig når det gjelder ulykker er kjønnsforskjellene blitt mindre, selv om de nå kan se ut til å øke igjen.

Sykdom

Kjønnsforskjellene når det gjelder sykdom og helseplager kommer til uttrykk på mange måter: Kvinner vurderer noe sjeldnere enn menn sin egen helse som god eller meget god. De oppgir oftere å ha varige sykdommer, også sykdommer som i stor grad påvirker hverdagen.

Kvinner oppgir oftere enn menn å ha sykdommer i nervesystemet, åndedretsorganene og i skjelett- og muskelsystemet. De rapporterer oftere hodepine eller migrene og smerter i kroppen. Kvinner nevner også oftere psykiske plager og symptomer; som søvnproblemer eller nedstemthet og depresjoner. Og de bruker oftere medisiner mot disse plagene.

Kvinnens høyere sykkelighet er på én måte paradoksal, siden kvinner på mange måter lever et mye sunnere liv enn menn: Det har helt fram til i dag vært færre kvinner som røyker, og kvinner drikker også sjeldnere/mindre alkohol. Samtidig tyder mye på at de har et sunnere kosthold (de spiser bl.a. mer frukt og grønnsaker) og selv om de mosjonerer litt mindre, er de sjeldnere overvektige.

Lisa går til legen ...

På bakgrunn av at kvinner oftere rapporterer ulike helseplager og symptomer, er det ikke overraskende at de også oftere oppsøker lege; både primærlege og spesialister på og utenfor sykehus. I tillegg har de oftere konsultert fysioterapeut eller alternative behandlere.

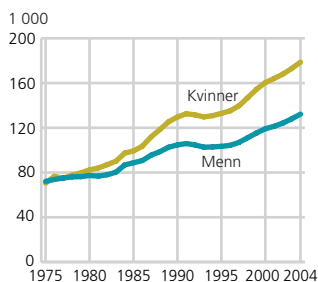
Yrkesaktive kvinner har også et høyere sykefravær: Mens sykefraværet for menn nå er i underkant av 6 prosent av det totale antall dagsverk, er andelen blant kvinner ca. 8. Sykdom i forbindelse med svangerskap kan sannsynligvis være noe av forklaringen på forskjellen.

... og blir oftere uføretrygdet

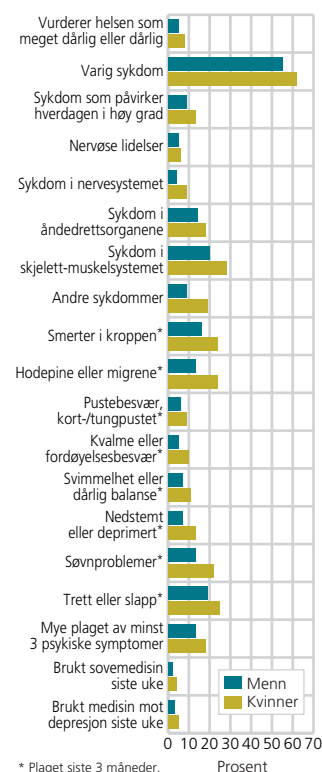
Kvinnens helseplager viser seg også i statistikken over uføretrygdene. På midten av 1970-tallet var antallet uførepensjonister om lag 140 000, med litt flere menn enn kvinner. I løpet av 1980-årene økte antallet kraftig, særlig blant kvinner. Etter en utflating, har så antallet økt igjen siden 1995.

I 2004 var det samlede antallet uførepensjonister 310 900: 178 700 kvinner og 132 200 menn. Når antallet kvinnelige uførepensjonister har økt så markert, må dette ses i sammenheng med den sterke økningen i kvinners yrkesdeltakelse i denne perioden.

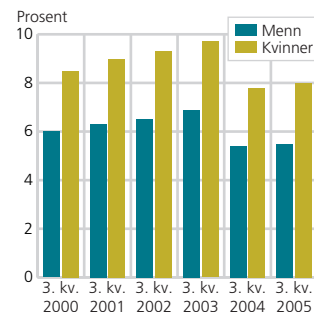
Antall uførepensjonister. Kvinner og menn

Utvalgte helseindikatorer. Kvinner og menn 16 år og over. 2002

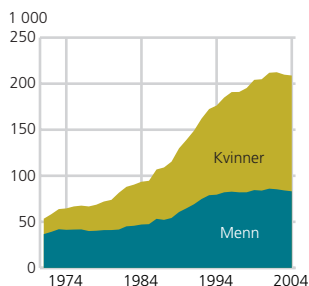

Sykefraværsprosent for kvinner og menn

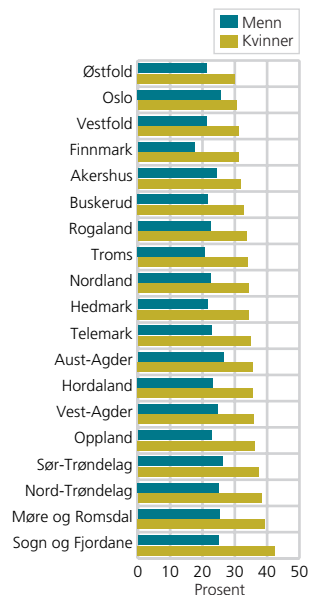

På skolebenken

Antall kvinnelige og mannlige studenter. 1 000

Andel kvinner og menn 19-24 år under utdanning, etter bostedsfylke ved fylte 16 år. 2004

Videregående skole: Ulike valg

Om lag 90 prosent av alle 16-18-åringene er nå i videregående skole og jentene er i knapt flertall, med en andel på 51 prosent. Jentene er i flertall på allmennfaglige studieretninger, mens det er flest gutter på yrkesfaglige studieretninger.

Det er særlig helse- og sosialfag og formgivingsfag som er kvinnedominert. Men også musikk, dans og drama og de nye studieretningene salg og service og medier og kommunikasjon er populære. Byggfag, elektrofag og mekaniske fag er helt dominert av gutter.

Andelen som ikke fullfører videregående er noe høyere for gutter enn for jenter: For 1999-kullet hadde 29 prosent av guttene avbrutt opplæringen etter fem år, mens dette bare gjaldt 20 prosent av jentene.

Lisa går til skolen

Siden midten av 1980-tallet har kvinnene vært i flertall blant studentene, og nær seks av ti studenter er i dag kvinner. Særlig er kvinneovervekten stor på høyskolene (63 prosent). Mens 35 prosent av kvinnene i alderen 19-24 år nå er i høyere utdanning, gjelder dette bare 24 prosent av guttene.

Kvinneflertallet i høyere utdanning er ikke spesielt for Norge, de fleste EU-land (også de nye medlemslandene) har et slikt flertall.

Kvinnene utgjør nå også majoriteten (nesten 60 prosent) av de uteksaminerte kandidatene ved universitet og høyskoler. På høyere nivå utgjør kvinnene nesten 50 prosent av kandidatene og på lavere nivå er andelen 65 prosent. Kvinnene utgjør etter hvert også et flertall av utenlandsstudentene (nesten 57 prosent).

Kvinnene var høsten 2004 i flertall blant studentene på alle de store fagfeltene bortsett fra på fagfeltet «naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag», hvor 70 prosent av studentene var menn. Størst kvinneovervekt var det på helse-, sosial- og idrettsfag, hvor åtte av ti studenter var kvinner.

Kvinner fra distriktene

Det tradisjonelle rekrutteringsgrunnlaget for høyere utdanning har vært menn fra sentrale strøk, ofte med foreldre som også har høyere utdanning.

Men dette er nå i ferd med å endre seg. Med kvinnes inntog har det skjedd en viss geografisk utjevning i søkingen til høyere utdanning. Denne

Andel jenter på ulike studieretninger i videregående opplæring. 2004

endringen kommer klart til uttrykk i statistikken over menn og kvinner i høyere utdanning etter bosted. I 2004 var 34 prosent av kvinnene og 24 prosent av mennene i alderen 19-24 år under utdanning. For kvinner varierer denne andelen mye, og den er klart høyest i de minst sentrale/mest spredtbygde fylkene, som i Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal. Mennenes studiefrekvens varierer langt mindre enn kvinnenes langs en slik regional dimensjon.

Dermed blir også forskjellene mellom menn og kvinner størst i de minst sentrale/mest spredtbygde fylkene. I Sogn og Fjordane er for eksempel andelen kvinnelige studenter 42 prosent, sammenliknet med 25 prosent av mennene. I et annen spredtbygd fylke – Finnmark – er andelen henholdsvis 31 og 18 prosent. I sentrale fylker som Oslo og Akershus er kjønnsforskjellene langt mindre.

Like mange kvinner som menn har høyere utdanning

Tre ganger så mange som i 1970 har nå universitets- og høyskoleutdanning. Og det er ikke lenger noen forskjell på menn og kvinner: Om lag 23 prosent av både menn og kvinner over 15 år har utdanning på høyskole- eller universitetsnivå. Men fortsatt har menn noe lengre høyere utdanning enn kvinner.

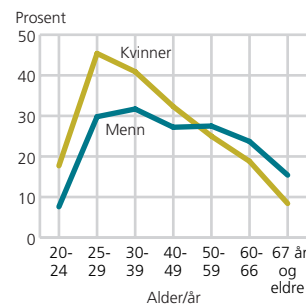
I 2003 var det for første gang like mange kvinner som menn som fullførte universitetsutdanning av høyere grad/mastergrad. Blant de yngste (under 50 år) er det nå langt flere kvinner enn menn med høyere utdanning. Særlig stor er overvekten i aldersgruppen 25-29 år, hvor 45 prosent av kvinnene og bare 30 prosent av mennene har høyere utdanning. I denne aldersgruppen er det også snart like mange kvinner som menn med lang høyere utdanning.

Stadig flere kvinner på lærerværelset

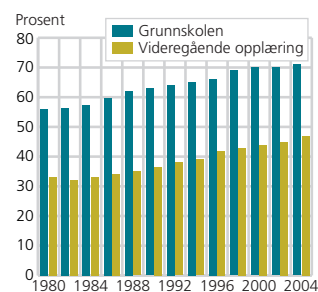
I grunnskolen har kvinnene lenge vært i flertall blant lærerne og andelen er økende: Sju av ti lærere i grunnskolen er kvinner. Også lærerværelsene i videregående skole får flere og flere kvinner; andelen er nå 45 prosent. Begge steder er andelen kvinner klart høyest blant de yngste lærerne, noe som indikerer at feminiseringen av lærerværelset vil fortsette også i framtiden.

På høyskolene er kvinneandelen blant lærerne 48 prosent og på universitetene 35 prosent. Men her er det store forskjeller: Mens 44 prosent av stipendiatene er kvinner, gjelder dette bare 16 prosent av professorene.

Andelen kvinner og menn med høyere utdanning i ulike aldersgrupper. 2004

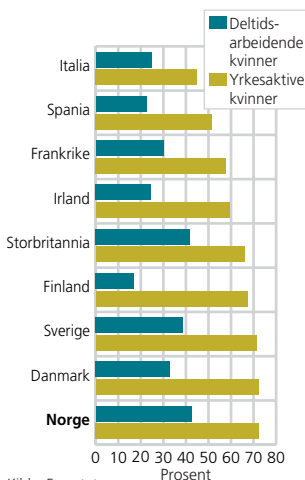

Andelen kvinnelige lærere

Arbeidet adler kvinnen?

Yrkesaktive og deltidsarbeidende kvinner 15-64 år. Utvalgte land. 3. kvartal 2005

Høy deltakelse i arbeidslivet ...

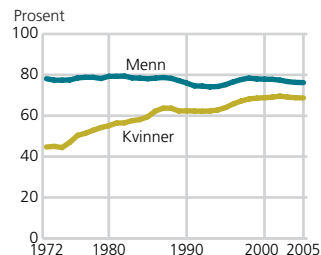
Det er om lag 2,3 millioner sysselsatte mellom 16 og 74 år i Norge, og kvinnene utgjør nå 47 prosent disse.

Fra begynnelsen av 1970-tallet og fram til slutten av 1980-tallet økte kvinners yrkesaktivitet betraktelig, mens den holdt seg ganske stabil for menn. Under den økonomiske lavkonjunkturen fra slutten av 1980-tallet og fram til 1993 var kvinners yrkesaktivitet forholdsvis stabil, mens den falt noe for menn. Utover 1990-tallet og fram til i dag har andelen økt for begge kjønn. I 2005 var 69 prosent av kvinnene og 76 prosent av mennene i alderen 16-74 år i arbeidsstyrken.

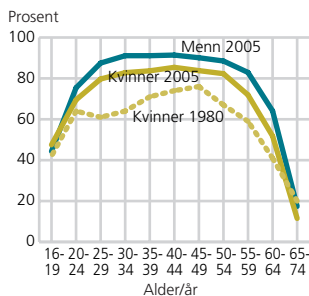
Yrkesdeltakelsen blant kvinner i Norge er høy, og avstanden mellom kvinners og menns yrkesdeltakelse er liten sammenlignet med andre land. Det er en tendens til at land med høy andel sysselsatte kvinner også har en høy andel kvinner som arbeider deltid.

Fra 1980-tallet og fram til i dag har spesielt yrkesaktiviteten til kvinner i alderen 25-40 år økt betraktelig.

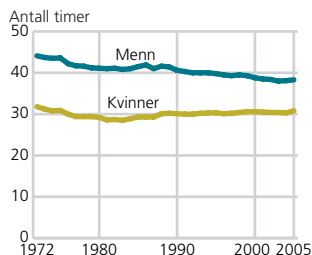
Yrkesfrekvens for kvinner og menn. 16-74 år

Yrkesaktivitet blant menn i 2005 og for kvinner i 1980 og 2005, 16-74 år

Ukentlig faktisk arbeidstid for sysselsatte kvinner og menn

... men mange kvinner jobber fortsatt deltid

Det er fortsatt langt flere kvinner enn menn som jobber deltid. Men færre kvinner og flere menn jobber deltid i dag enn for ti år siden. I 1990 jobbet 48 prosent av kvinnene og 9 prosent av mennene deltid, mot henholdsvis 42 og 12 prosent i dag.

Det er særlig kvinner med flere enn ett barn under 16 år som arbeider deltid. For menn er deltidsarbeid mer vanlig som et tillegg til studier eller mot slutten av arbeidslivet.

Siden 1970-tallet har den faktiske arbeidstiden for menn sunket fra 44 til 38 timer per uke. For kvinner sank den med tre timer fram til midten av 1980-tallet, men har siden økt. I 2005 lå ukentlig arbeidstid for kvinner på 31 timer.

Flest arbeidsledige menn

Fra begynnelsen av 1970-tallet og fram til lavkonjunkturen i 1983-84 var arbeidsledigheten stabil i underkant av 2 prosent av arbeidsstyrken. Ledigheten var 1 prosentpoeng høyere for kvinner enn for menn. Da ledigheten steg på 1980-tallet, jevnet kjønnsforskjellene seg ut.

På begynnelsen av 1990-tallet var arbeidsledigheten igjen høyere for menn. I 1993 nådde ledigheten sitt foreløpig høyeste punkt med 6,6 prosent for menn og 5,2 prosent for kvinner.

Det var i første rekke de mannsdominerte næringene som industri og bygg og anlegg som ble rammet av lavkonjunktorene på 1980- og 1990-tallet. Kvinner er i større grad sysselsatt innenfor helsetjenesten, undervisning og omsorg, i offentlig sektor. Dette er arbeidsplasser som er lite påvirket av konjunktursvingninger.

Arbeidsledigheten var i 2005 4,8 prosent for menn og 4,4 prosent for kvinner.

Det er få arbeidsledige kvinner og menn i Norge, sammenlignet med andre land i Europa. Tall for 3. kvartal 2005 viser at Norge, Storbritannia og Irland har en arbeidsledighet på rundt 4,5 prosent for kvinnene og rundt fem prosent for mennene. Spania, Italia og Frankrike har rundt ti prosent ledighet blant kvinner. Frankrike har høy ledighet også blant menn, med over åtte prosent.

Flertall av kvinner i offentlig sektor

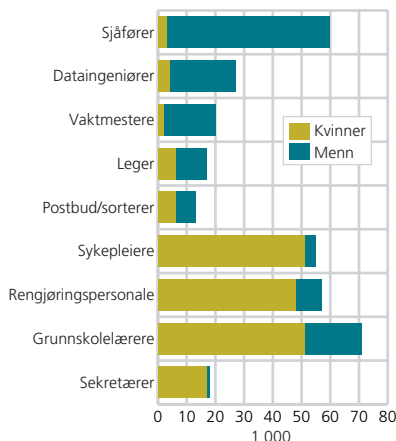
47 prosent av kvinnene og 18 prosent av mennene jobber i dag i offentlig sektor, en andel som har holdt seg stabil de siste årene. Kvinner er i stor grad ansatt i kommunene, mens menn er jevnere fordelt på stat og kommune.

Fortsatt manns- og kvinneyrker

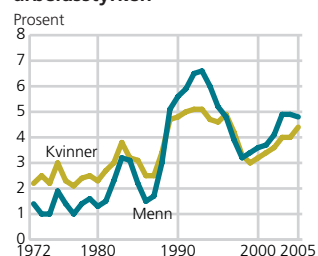
Selv om det er en økning i antall kvinner og menn som tar høyere utdanning, er de fleste kvinner og menn tradisjonelle når de velger yrke.

Typiske kvinneyrker er førskole- og grunnskolelærere, sykepleiere, rengjøringspersonale og sekretærer. Typiske mannsyrker er håndverkere, bygge- og anleggsarbeidere, sjåførere og ingeniører. I noen få yrker er det så å si kjønnsbalanse, for eksempel blant postbud og markedsførings- og reklamekonsulenter.

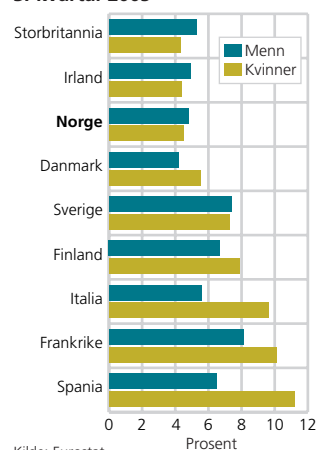
Antall sysselsatte kvinner og menn i utvalgte yrker. 16-74 år. 2005

Andel arbeidsledige kvinner og menn. 16-74 år. Prosent av arbeidsstyrken

Andel arbeidsledige kvinner og menn. 15-64 år. Utvalgte land. 3. kvartal 2005

Kilde: Eurostat.

Arbeidsstyrken = summen av sysselsatte og arbeidsledige. Som prosent av befolkningen kalles dette *yrkesfrekvens*.

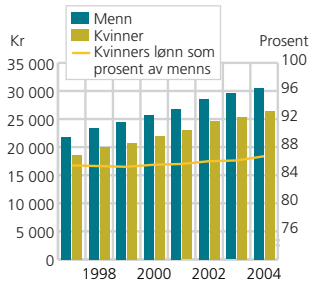
Sysselsatte = personer med inntektsgivende arbeid.

Arbeidsledige = personer uten inntektsgivende arbeid, men som forsøker å skaffe seg arbeid og kan begynne i arbeid straks.

Arbeidstid: *Heltid* = 37 timer og mer, samt 32-36 timer når det oppgis at dette utgjør heltid.

Lønn som fortjent?

Månedslønn. Heltidsansatte kvinner og menn. 3. kv.

Gjennomsnitt eller median?

Siden menns lønnsfordeling er langt skjevare enn kvinners (noen menn har svært høy lønn), kan medianen her være et vel så godt mål som gjennomsnittet. Medianen er den verdien som deler lønnsfordelingen i to like store grupper og var i 2004 27 300 kroner for menn og 25 000 for kvinner. Med dette målet øker kvinners lønn som andel av menns fra 87 til 92 prosent.

Månedslønn for heltidsansatte kvinner og menn. Per 3. kv. 2004

	Menn	Kvinner
Avtalt lønn	28 996	25 584
Uregelmessige tillegg	925	607
Bonus/provisjon	670	289
	30 591	26 480
Overtidsgodtgjørelse	1 255	495
I alt	31 846	26 795

Likelønn

Med likelønn forstås gjerne lik lønn for likt arbeid. Spørsmålet blir da hva som er «likt arbeid» eller «arbeid av lik verdi». Kvinner og menn har ulik arbeidstid, ulik utdanning og arbeider i ulike yrker og bransjer/næringer. Men selv om man tar hensyn til dette, finnes det fortsatt noen forskjeller, noe som bl.a. skyldes store forskjeller i lønnsnivå mellom offentlig og privat sektor.

Menn tjener ca. 4 000 kroner mer per måned

Gjennomsnittlig månedslønn for heltidsansatte menn var i 3. kvartal 2004 30 600 kroner, mens heltidsansatte kvinner tjente 26 500 kroner (inkl. div. tillegg og bonuser). De siste seks årene har lønnsutviklingen for menn og kvinner vært omtrent den samme, og kvinnes lønn utgjør nå 87 prosent av mennenes. Men i et litt lengre perspektiv er forskjellene blitt mindre, omkring 1960 var kvinners lønn bare 60 prosent av menns.

Om vi også inkluderer deltidsansatte og beregner månedslønn for heltidsekvivalenter, blir bildet omtrent det samme – kvinners lønn utgjør da om lag 84 prosent av menns.

Menn større tillegg og mest overtid

Lønnsforskjellene mellom menn og kvinner forsterkes gjennom at menn oftere både har ulike former for tillegg og bonuser og at de også får utbetalt større overtidsgodtgjørelse.

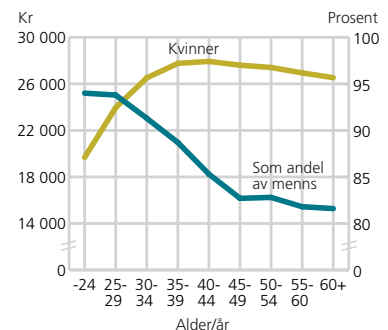
Tar vi utgangspunkt i kvinnes avtalte lønn eller regulativlønn, utgjør denne 88 prosent av mennenes. Når ulike tillegg og bonuser/provisjoner inkluderes, synker kvinners lønn til 87 prosent av menns. Om vi også inkluderer overtidsgodtgjørelse, synker andelen ytterligere – til 85 prosent.

Økende lønnsgap med alderen

Både for menn og kvinner øker lønnen med alderen – inntil om lag 45 år. Denne «alderseffekten» (som er et resultat av ansiennitet og utdanning) er imidlertid langt større for menn enn for kvinner. Dermed øker også lønns-gapet: I 20-årene er kvinners lønn 93 prosent av menns, fra 50 år og oppover er den bare så vidt 80.

Når det gjelder de eldste kvinnene, kan det nok her også være snakk om en «generasjonseffekt»: De eldste kvinnene tilhører en generasjon hvor kvinner hadde langt mindre utdanning enn menn.

Heltidsansatte kvinners månedslønn og som andel av menns lønn. 3. kv. 2004

Skoleverket best

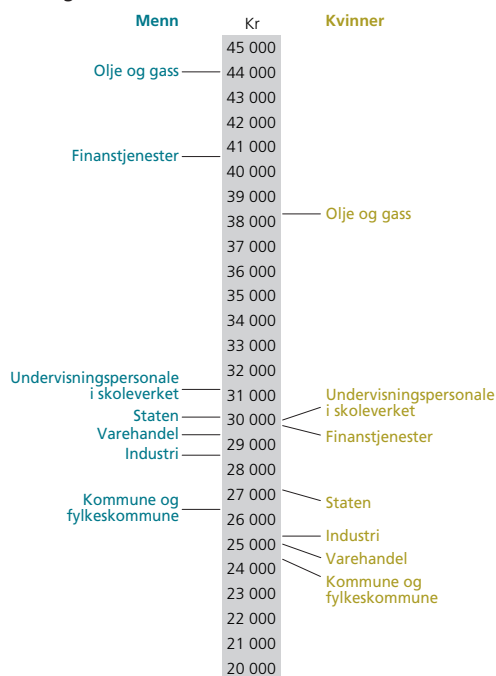
Forholdet mellom menns og kvinners lønn varierer mellom de ulike næringene. Størst relativ lønnsforskjell finner vi i finansnæringen, som omfatter bank og forsikringsvirksomhet. Her utgjør heltidsansatte kvinners lønn bare om lag 74 prosent av menns lønn (og andelen har sunket litt de siste årene). Også kvinner i eiendomsdrift og varehandel kommer dårlig ut. Best ut kommer undervisningspersonalet i skoleverket, hvor kvinners lønn er 96 prosent av menns. Også i bygg- og anleggsvirksomhet og i kommunene og fylkeskommunene er andelene godt over 90.

Lønner «kvinne-utdanninger» seg?

Både kvinner og menn velger fortsatt såkalte tradisjonelle fag: Kvinner velger for eksempel humanistiske fag, lærerutdanning og helse- og sosialfag, mens menn velger økonomi og tekniske fag. Og denne kjønnssegregeringen er sterkest når det gjelder lavere grads studier. Resultatet av dette kan avleses i lønnsstatistikken.

Noe overraskende, kanskje, finner vi at heltidsansatte kvinners lønn i prosent av menns lønn er lavest nettopp i gruppen med kort høyere utdanning. Dette har selvfølgelig sammenheng med at menn og kvinner i denne gruppen befinner seg i svært forskjellige yrker og næringer. Mens mennene i stor grad arbeider i det private næringsliv som ingeniører og teknikere eller som salgsrepresentanter, arbeider kvinnene oftere i offentlig sektor som førskole- og grunnskolelærere eller sykepleiere. Høyere utdanning er således ikke noen garanti for likestilling i form av likelønn.

Månedslønn for menn og kvinner i utvalgte næringer. Heltidsansatte. 3. kv. 2004

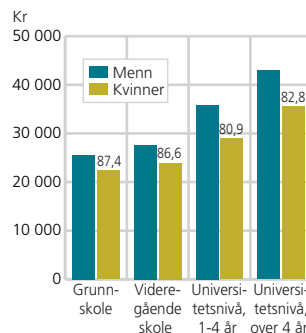
Lønn eller inntekt?

Hva tjener du? Er det lønna du får på lønsslippen hver måned eller den totale inntekt i løpet av året? I dagligtale brukes ofte lønn og inntekt om hverandre, men i statistikken er det to helt atskilte begrep:

Inntekt er et videre begrep enn lønn. Foruten inntekt fra arbeid inngår blant annet kapitalinntekter og overføringer som bostøtte, barnetrygd, arbeidsledighetstrygd, pensjoner fra folketrygden og sosialhjelp med videre.

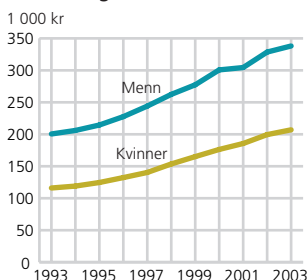
Lønn er betalingen man får for utført arbeid. Gjerne knyttet opp til en bestemt tidsenhet, for eksempel timelønn, ukelønn eller månedslønn. I lønnsstatistikken er det vanlig å regne alt om til en full månedslønn for sammenlikningens skyld.

Månedslønn for heltidsansatte, etter utdanningsnivå. Kvinner og menn. 3. kv. 2004

Lønnsomt å være mann

Gjennomsnittlig bruttoinntekt. Kvinner og menn

Lønn eller inntekt?

Hva tjener du? Er det lønna du får på lønnslippen hver måned eller den totale inntekt i løpet av året? I daglig tale brukes ofte lønn og inntekt om hverandre, men i statistikken er det to helt atskilte begrep:

Inntekt er et videre begrep enn lønn. Foruten inntekt fra arbeid inngår blant annet kapitalinntekter og overføringer som bostøtte, barnetrygd, arbeidsledighetstrygd, pensjoner fra folketrygden og sosialhjelp med videre.

Lønn er betalingen man får for utført arbeid. Gjerne knyttet opp til en bestemt tidsenhet, for eksempel timelønn, ukelønn eller månedslønn. I lønnsstatistikken er det vanlig å regne alt om til en full månedslønn for sammenlikningens skyld.

Kvinnerns inntekt 61 prosent av menns

I 2003 var gjennomsnittlig bruttoinntekt for alle voksne personer 271 400 kroner. Mens kvinnerns gjennomsnittsinntekt var 207 000 kroner, var menns 338 100.

Som vi har sett tidligere, er heltidssysselsatte kvinnerns gjennomsnittlige månedslønn nå ca. 86 prosent av menns. Kvinnerns årlige bruttoinntekt – derimot – utgjør bare 61 prosent av menns. I 1984 var det tilsvarende forholdstallet 47 prosent, men de siste årene har den relative forskjellen vært stabil.

Når inntektsforskjellene mellom menn og kvinner fortsatt er langt større enn lønnsforskjellene, skyldes dette først og fremst at noen færre kvinner er yrkesaktive og at kvinner oftere arbeider deltid. I tillegg kommer at et stort flertall av minstepensjonistene er kvinner (se nedenfor).

Gjennomsnitt eller median?

På samme måte som når det gjelder lønn er også menns inntektsfordeling langt skjevare enn kvinnerns (noen menn har svært høye inntekter). Derfor kan medianen også her være et vel så godt mål som gjennomsnittet. Medianen er den verdien som deler inntektsfordelingen i to like store grupper, og den var i 2003 285 600 kroner for menn og 186 500 kroner for kvinner. Målt på denne måten øker kvinnerns inntekt som andel av menns fra 61 til 65 prosent.

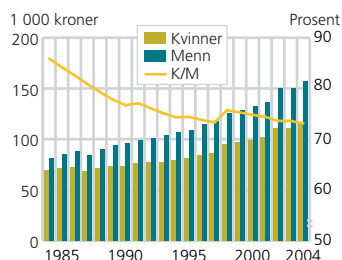
Kvinner større overføringer

Både for kvinner og menn kommer om lag to tredjedeler av bruttoinntekten fra lønnsinntekt. Kvinner får en noe større del av inntekten som ytelser fra folketrygden (bl.a. fordi det er langt flere kvinnelige pensjonister), mens menn har større næringsinntekter og aksjeutbytte.

Minstepensjonistene er kvinner

Den store inntektsforskjellen mellom menn og kvinner skyldes ikke bare at kvinner fortsatt har lavere yrkesaktivitet og kortere arbeidstid. Her trekker vi med oss den nære historien, fordi dagens pensjonister jo har en pensjon som i stor grad er basert på og bestemt av deres tidligere yrkesaktivitet.

Gjennomsnittlig alderspensjon. Kvinner og menn og kvinnerns pensjon som andel av menns. 2003-kr

I 2003 var gjennomsnittlig alderspensjon for menn 149 800 kroner, sammenliknet med 110 200 kroner for kvinner. Kvinners pensjon som andel av menns er knapt 74 prosent. Og andelen er synkende. Dette henger sammen med at omtrent halvparten av de kvinnelige pensjonistene fortsatt er minstepensjonister, mens dette bare gjelder hver tiende mannlige pensjonist. Sagt på en annen måte: Ni av ti minstepensjonister er kvinner.

Store regionale forskjeller

Både inntektsnivået og den relative forskjellen mellom menn og kvinner varierer kraftig både fra fylke til fylke og mellom kommunene. Kvinners inntekt varierer mellom 257 000 kroner i Oslo og 181 000 kroner i Nord-Trøndelag. Forskjellen mellom kvinners og menns inntekt er størst i Rogaland, minst i Finnmark.

Den største *relative* forskjellen finner vi i Rogaland, hvor kvinners inntekt bare er 53 prosent av menns. Også Aust- og Vest-Agder ligger godt under gjennomsnittet. Minst relativ forskjell er det i Finnmark: Her utgjør kvinners inntekt 76 prosent av menns. Også i Troms og Nordland er de relative forskjellene mindre enn gjennomsnittet.

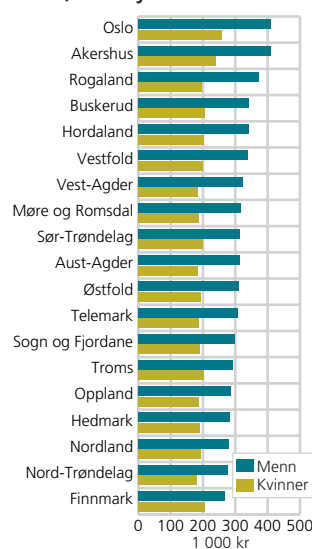
På kommunenivå er forskjellene enda større, både absolutt og relativt. I Beiarn er kvinners gjennomsnittsinntekt 147 000 kroner, mens kvinner i Bærum tjener 272 500 kroner. I noen kommuner i Finnmark utgjør kvinners inntekt over 80 prosent av menns. På den annen side er det en rekke kommuner hvor kvinnene har under halvparten av mennenes inntekt.

Mannens gods og gull?

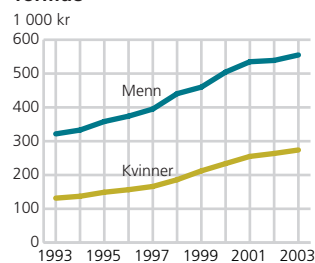
I motsetning til inntekt, lar formue seg ikke så lett knytte til enkeltpersoner i en familie eller husholdning. Noen ganger kan det vel være litt tilfeldig hvem som står oppført som «eier» av ulike formuesobjekter, andre ganger er dette kanskje mer et uttrykk for (tradisjonelle) holdninger og maktforhold i familien.

I 2003 hadde norske menn i gjennomsnitt en bruttoformue på nesten 555 000 kroner, sammenliknet med vel 274 000 kroner for kvinner. Kvinners bruttoformue var altså nesten halvparten av menns, en økning fra ca. 40 prosent i 1993. Sagt på en annen måte: Kvinner var i 2003 registrert som eiere av 34 prosent av bruttoformuen.

Bruttoinntekt for kvinner og menn, etter fylke, 2003

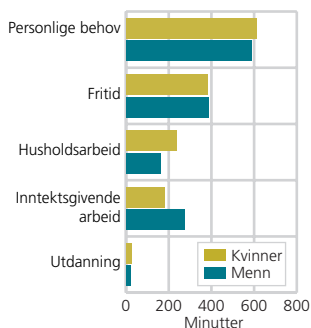

Menns og kvinners bruttoformue

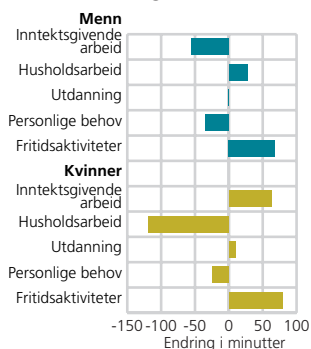

Døgnets 24 timer

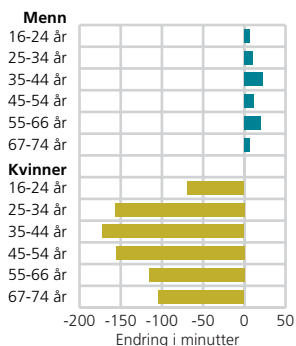
Tid brukt på ulike aktiviteter en gjennomsnittsdag blant kvinner og menn 16-74 år, 2000

Endring i tid brukt på ulike hovedaktiviteter fra 1971 til 2000. Kvinner og menn, 16-74 år

Endring i tid brukt på husarbeid fra 1971 til 2000. Kvinner og menn, 16-74 år

I løpet av et døgn

braker kvinner 10 timer og 11 minutter på personlige behov som søvn, annen personlig pleie og måltider. Dette gjelder i gjennomsnitt for alle dager i uka. Menn bruker 9 timer og 46 minutter av døgnet på dette.

I overkant av 6 timer per døgn går med til fritidsaktiviteter for både kvinner og menn. Henholdsvis 2 timer og 40 minutter for menn og nesten 4 timer for kvinner brukes på husholdsarbeid. Av denne tiden går 2 timer med til husarbeid for kvinnene og 50 minutter for mennene.

I gjennomsnitt går 3 timer av døgnet med til inntektsgivende arbeid for kvinnene og 4 ½ time for mennene. Resten av døgnet 24 timer går i gjennomsnitt med til utdanning, litt over 20 minutter for både kvinner og menn.

Siden 1970-tallet og frem til i dag ...

Kvinner og menn bruker stadig mer av tiden sin på fritidsaktiviteter. I gjennomsnitt over 6 timer per døgn, som er en økning på over 1 time for begge kjønn siden 1970-tallet. Kvinnene har redusert husholdsarbeidet med 2 timer, og deres inntektsgivende arbeid har økt med 1 time. Mennene har økt husholdsarbeidet med ca. en halvtime, og redusert inntektsgivende arbeid med 1 time. Tid brukt til utdanning har endret seg lite for begge kjønn de siste 30 årene.

Mor vasker - far snekrer

Blant foreldrepar med barn i alderen 1-6 år bruker mødre mer tid på inntektsgivende arbeid nå enn før, men fars tidsbruk innen husholdsarbeid har endret seg lite de siste 30 årene. Mor bruker i dag drøyt dobbelt så mye tid på husarbeid som far. Til gjengjeld bruker far langt mer tid på vedlikeholdsarbeid enn mor.

Vedlikeholdsarbeidet utgjør likevel en svært liten andel av det totale husholdsarbeidet. Tiden fedre bruker til barneomsorg har økt de siste årene og de tar ut mer fødselspermisjon.

Mer fritid, mer tid foran skjermen

Den kraftige økningen i fritiden fra 1970-tallet og frem til i dag, har ikke ført til noen særlig økning i tid brukt til idrett og friluftsliv. Derimot har det vært en betydelig økning i fjernsynseing blant kvinner og menn. Økningen på 1 time for begge kjønn skyldes både økning i andelen som ser på tv per dag, og at de som ser på tv bruker mer tid på dette per dag.

Både kvinner og menn bruker over 1 time mer på søvn på søndager enn i uka ellers, og et kvarter mer på måltider i helgene enn i ukedagene.

Mer alene, mindre hjemme

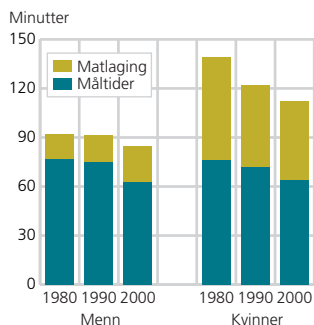
For både kvinner og menn i alderen 16-74 år har tiden man er alene økt med noe over en time per døgn fra 1990 til 2000 - til nesten 15 timer for menn og 14 ½ time for kvinner en gjennomsnittsdag, inkludert nattesøvn.

Vi er mindre hjemme nå enn vi var i 1980. Kvinner tilbringer 16 timer i hjemmet og menn 14 ½ time. Tiden hjemme har sunket mer for kvinner (30 minutter) enn for menn (10 minutter) de siste 20 årene.

Ut på tur

Privatbil blir mest brukt når vi er på reise. Andelen som bruker bil har økt fra 1980 til 2000. Det er omtrent like mange kvinner og menn som bruker bilen. Men tiden vi bruker på å sitte i bilen har holdt seg nesten konstant de senere årene, henholdsvis 47 minutter for kvinnene og 1 time for mennene, en gjennomsnittsdag.

Tid brukt på matlaging og måltider. Kvinner og menn. 16-74 år. 1980-2000

Mindre tid til måltider

Til tross for utallige tv-kokkers popularitet de senere årene, gjenspeiles ikke dette med mer tid brukt på kjøkkenet.

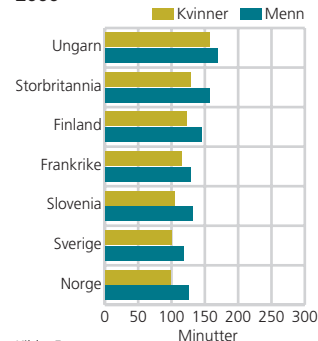
Tiden brukt på måltider har sunket for begge kjønn siden 1980, med henholdsvis 12 minutter for kvinnene og 14 minutter for mennene. Kvinner og menn brukte i gjennomsnitt 1 time på måltider i 2000.

Siden 1980 har tid brukt på matlaging økt med 7 minutter for mennene mens den har sunket med 15 minutter for kvinnene. I dag bruker menn 20 minutter, kvinner bruker 50 minutter per dag på matlaging.

Mindre tid på husholdsarbeid enn andre europeere

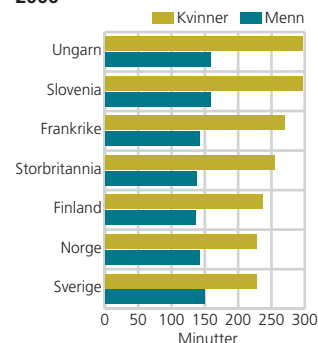
Sammenlignet med andre europeiske land, bruker norske kvinner og menn, 20-74 år, mer tid på fritidsaktiviteter, men mindre tid på husholdsarbeid. Norske kvinner bruker mindre tid på måltider og personlig pleie sammenlignet med kvinner i andre land, men er av de som bruker mest tid på inntektsgivende arbeid og utdanning. Det samme gjelder for norske menn. Franske kvinner og menn sover mest med nesten 9 timer, norske kvinner og menn minst med nesten 8 timer. Menn sover i gjennomsnitt litt mindre enn kvinner – de legger seg senere og står opp tidligere.

Tid brukt foran tv/video i utvalgte land. Kvinner og menn. 20-74 år. En gjennomsnittsdag. 2000

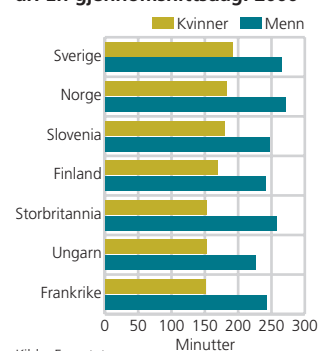
Kilde: Eurostat.

Tid brukt på husholdsarbeid i utvalgte land. Kvinner og menn. 20-74 år. En gjennomsnittsdag. 2000

Kilde: Eurostat.

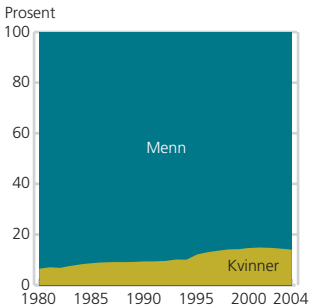
Tid brukt på inntektsgivende arbeid og utdanning i utvalgte land. Kvinner og menn. 20-74 år. En gjennomsnittsdag. 2000

Kilde: Eurostat.

Gjerningsmannen sjelden kvinne

Straffereaksjoner for forbrytelser. Kvinner og menn

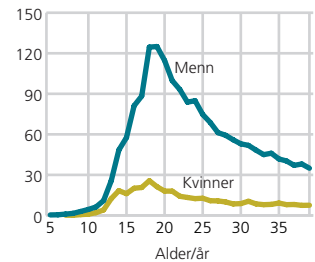
Flere kvinner tas for lovbrudd

Kvinnelige gjernings-«menn» er fortsatt sjeldne, men vanligere enn før: Av totalt vel 300 000 straffereaksjoner for lovbrudd i 2004, ble 58 600 ilagt kvinner, og kvinnene utgjorde dermed 20 prosent av de straffede.

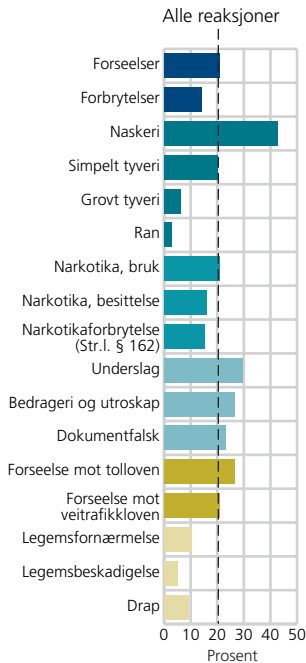
Om vi bare ser på straffede for forbrytelser, finner vi her en litt lavere kvinneandel enn for lovbrudd totalt; av straffereaksjoner for forbrytelser ble vel 14 prosent ilagt kvinner. Dette, og en gjennomgang av ulike typer forbrytelser, viser at kvinner generelt blir siktet for mindre grove lovbrudd enn menn. Det har likevel vært en klar økning siden begynnelsen av 1980-tallet, da kvinneandelen var i underkant av 7 prosent, men økningen synes å ha flatet ut de siste årene.

Som for menn, er det i aldersgruppen 18-20 år vi finner den største andelen siktede kvinner. Men sammenliknet med menn er det relativt flere siktede kvinner blant de yngste: I aldersgruppen 12-14 år er kvinneandelen 28 prosent.

Siktede for lovbrudd. Kvinner og menn etter alder. Per 1 000 innbyggere. 2001

Kvinneandel blant straffede for utvalgte typer lovbrudd. 2004

Kvinner tas særlig for vinnings- og narkotikalovbrudd

Kvinneandelen varierer mye for de ulike typer lovbrudd. Særlig er kvinneandelen høy når det gjelder vinningskriminalitet, som simpelt tyveri og naskeri. Og her er det særlig unge jenter som dominerer, i aldersgruppen 11-14 år er det omtrent like mange siktede jenter som gutter.

Også dokumentfalsk, underslag og bedrageri, samt bruk av narkotika er «typisk» kvinnekriminalitet. Men når det gjelder disse lovbruddene, er kvinnene noe eldre.

Generelt ser vi en klar tendens til at kvinneandelen blant de straffede er høyest for de minst alvorlige lovbruddene, og andelen reduseres med økende alvorlighetsgrad – både for tyveri og narkotikaforbrytelse. Dette gjelder også for vold, men andelen kvinner som ble straffet for drap, utgjør i så måte et unntak.

Få kvinner bak murene

Vel 8 prosent av de nyinnsatte i fengslene er i dag kvinner. Men kvinner får noe kortere fengselsstraffer enn menn og bare i underkant av 6 prosent av de innsatte er således kvinner. For 25 år siden var andelen 3 prosent.

Vold: Kvinner og menn like utsatt ...

På spørsmål om de har vært utsatt for vold eller trusler om vold det siste året, svarer om lag 5 prosent bekreftende – og denne andelen har vært

svært stabil de siste 20 årene. Og kvinner og menn synes å ha omtrent like stor risiko for å bli ofre. For begge kjønn er det de yngste som oftest oppgir at de har vært utsatt for vold eller trusler om vold.

Kvinner opplever i større grad å bli utsatt for vold i nære relasjoner og i sitt nærmiljø. Menn blir i større grad utsatt for vold på kveldstid og i helgene, fra helt eller delvis ukjente voldsutøvere og ute på offentlige steder.

... men kvinner mest engstelige

Langt flere kvinner enn menn er urolige for å bli utsatt for vold på stedet der de bor: I 2004 var andelen 13 prosent, sammenliknet med 3 prosent av mennene.

Det er i dag særlig yngre kvinner som er engstelige for å bli utsatt for vold, i alderen 16-24 år er andelen nesten 20 prosent, sammenliknet med 3 prosent av unge menn. Frykt for å bli utsatt for lovbrudd har ikke nødvendigvis noen sammenheng med sannsynligheten for å bli et offer for kriminalitet. At kvinner i større grad enn menn blir utsatt for vold i sine nærmeste omgivelser, kan være noe av forklaringen på at langt flere kvinner enn menn sier at de har følt seg truet i sitt nærmiljø. Forskjellene er imidlertid svært store, og andelen kvinner som er urolig for vold og trusler er langt høyere enn andelen kvinner som er utsatte for dette. Den største forskjellen mellom risiko for å bli utsatt og omfang av frykt, finner vi blant de eldste kvinnene. Omvendt er unge menn mest utsatt for – men langt sjeldnere urolige for – vold.

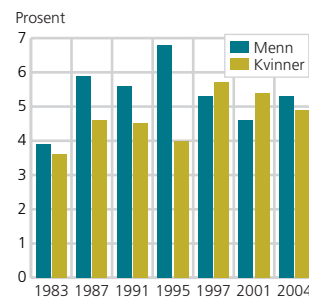
Voldtekt

Når kvinner langt oftere enn menn frykter vold, så skyldes dette nok i noen grad at voldtekt jo oppleves som en trussel for mange kvinner.

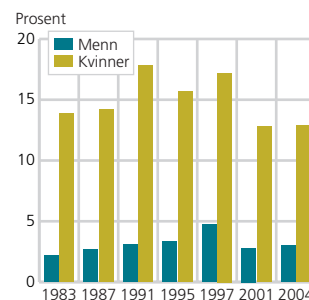
I løpet av 1980-tallet ble det en økt offentlig oppmerksomhet på seksuelle overgrep, og vi fikk en gradvis økning i antallet voldtekter behandlet i rettssystemet. I løpet av dette tiåret ble antallet ferdig etterforskede tilfeller av voldtekt nesten tredoblet. Selv om endringer i registreringspraksisen og det utvidete voldtektsbegrepet i den nye straffeloven (i kraft 11. august 2000) påvirker statistikkene, kan vi slå fast at antallet anmeldte voldtekter har økt ytterligere: Omfanget av antallet anmeldte voldtekter de tre siste årene er omtrent 60 prosent høyere enn ti år tidligere. I løpet av 2004 ble det anmeldt nesten 100 voldtektsforsøk og 740 tilfeller av voldtekt.

Siden 1994 har oppklaringsprosenten for voldtekter sunket med én tredjedel, fra ca. 30 til 20 prosent. Av alle voldtekter anmeldt i 1997, finner vi at hele 75 prosent var henlagt, 7 prosent var ikke avgjort, 5 prosent endte med frifinnelse og i underkant av 13 prosent endte med en eller flere straffede gjerningsmenn – etter fire til fem år (per 1.1. 2002) i rettssystemet.

Andelen kvinner og menn som har vært utsatt for vold eller trusler om vold siste 12 md.

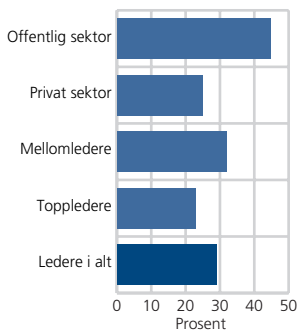

Andelen kvinner og menn som har vært urolige for vold eller trusler på bostedet siste 12 md.

Mot maktens tinder?

Andel kvinnelige ledere i ulike sektorer/på ulike nivåer. 2004

Flest mannlige ledere

Til tross for at kvinner nå utgjør 47 prosent av de sysselsatte, er de fortsatt i klart mindretall i lederyrkene. I 2004 var 29 prosent av alle ledere kvinner, en økning fra 26 prosent i 2001.

Andelen kvinnelige toppledere er enda lavere – 23 prosent, mens andelen mellomledere er noe høyere – 32 prosent. Flest kvinnelige ledere finner vi innenfor undervisning, helse- og sosialtjenester, hvor flere enn seks av ti ledere er kvinner.

Offentlig sektor mer kvinnevennlig?

Ser man på ledernes fordeling på kjønn, kan det ved første øyekast se ut som om offentlig sektor er langt mer «kvinnevennlig» i den forstand at andelen kvinnelige ledere er langt høyere enn i privat sektor: 44 prosent sammenliknet med 25 prosent.

Men denne høye andelen kvinnelige ledere har selvfølgelig sammenheng med at offentlig sektor er dominert av kvinner – to av tre sysselsatte i offentlig sektor er kvinner. I forhold til antallet sysselsatte, er det dobbelt så mange kvinnelige ledere i privat sektor som i offentlig; henholdsvis 6 og 3 prosent av alle sysselsatte kvinner i privat og offentlig sektor har lederstillinger.

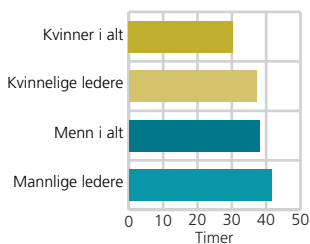
Flere kvinnelige gründere?

Et stort flertall av alle nyetablerte foretak er såkalte enkeltpersonforetak, og hver tredje nyetablering i 2004 hadde en kvinnelig innehaver. Kvinner utgjorde derimot bare en fjerdedel av innehaverne av bestående enkeltpersonforetak. Kvinnelige etablerere finnes særlig i helse- og sosialtjenester, undervisning og andre sosiale og personlige tjenester.

Når det er flere kvinnelige nyetablerere enn innehavere av bestående enkeltpersonforetak, så kan dette bety at kvinner nå oftere enn før danner slike foretak. Men det kan også bety at menn i større grad lykkes med slike etableringer og at kvinner gir opp underveis.

19 prosent av styrerepresentantene i allmennaksjeselskaper er kvinner (inkludert vararepresentanter).

Ukentlig arbeidstid, alle kvinner og menn og ledere. 2004

Kvinnelige ledere jobber som menn

Kvinnelige ledere jobber mer enn andre kvinner. Fordi mange kvinner jobber deltid, blir forskjellen i arbeidstid mye mindre mellom kvinner og menn i lederstillinger enn mellom kvinner og menn generelt. Kvinnelige ledere har i 2004 en avtalt arbeidstid på 37 timer i uka, 4 ½ time mindre enn mannlige ledere. Sysselsatte kvinner ellers har en avtalt arbeidstid på 30 timer i uka, 8 timer mindre enn gjennomsnittet for sysselsatte menn.

Økt kvinneandel på Stortinget og i kommunestyrer

Kvinneandelen til Stortinget og til kommunestyrene økte kraftig fra slutten av 1960-tallet og frem til slutten av 1990-tallet. Etter å ha stagnert på 36 prosent ved stortingsvalgene i 1997 og 2001, økte kvinneandelen til 38 prosent ved valget i 2005. Den er fortsatt økende i kommunestyrene, med en kvinneandel på 36 prosent etter valget i 2003. I Sametinget er kvinneandelen (2005) på 51 prosent.

Det var 48 prosent av representantene i kommunestyrene som ble gjenvalgt i 2003. Bare 41 prosent av kvinnene ble valgt på nytt, mot 52 prosent av mennene.

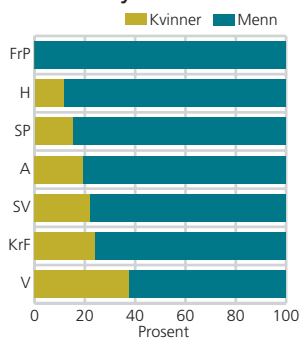
Færre er medlem av politiske partier

Færre kvinner og menn er medlemmer i politiske partier i dag enn på 1980-tallet. Nedgangen har vært sterkest for menn. I 1980 var 21 prosent av mennene partimedlemmer og 12 prosent av kvinnene. I 2004 var andelen henholdsvis 9 og 6 prosent.

Ordførerne er stort sett menn

Etter kommunevalget i 2003 var 73 av landets 434 ordførere er kvinner, det vil si at 83 prosent av disse vervene er besatt av menn. Antallet kvinnelige ordførere har økt ved nesten hvert valg på hele 1990-tallet, fra 55 valgte i 1991. Ved begge de to siste valgene har det blitt valgt om lag dobbelt så mange kvinnelige varaordførere som ordførere.

Andel kvinnelige og mannlige ordførere, etter parti. Kommunestyret 2003

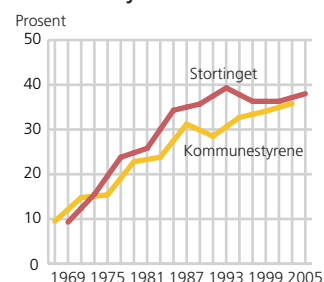

Flest kvinner til valgurnene

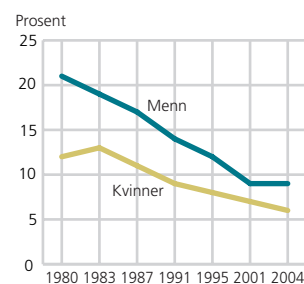
I 2001 stemte 77,5 prosent av kvinnene og 76,8 prosent av mennene ved stortingsvalget. Ved de første valgene etter krigen lå menns valgdeltagelse 7 prosentpoeng over kvinnes deltagelse. Denne forskjellen jevnet seg helt ut på slutten av 1980-tallet, og siden da har flere kvinner enn menn benyttet seg av stemmeretten.

Også ved kommune- og fylkestingsvalget i 2003 var valgdeltakelsen høyere blant kvinner enn blant menn – henholdsvis 62 og 60 prosent

Andel kvinner på Stortinget og i kommunestyrene

Andel medlemmer av politisk parti. Kvinner og menn i alderen 16-74 år

Enkeltpersonforetak (ENK) blir drevet under fullt personlig ansvar av en enkeltperson. Enkeltpersonforetak er den vanligste organisasjonsformen blant nyetablerere.

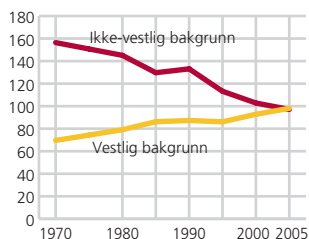
Foretak som finnes i Norge ved inngangen til 2005, kalles her bestanden.

Nye foretak som ble etablert i 2004 kalles her nyetableringer.

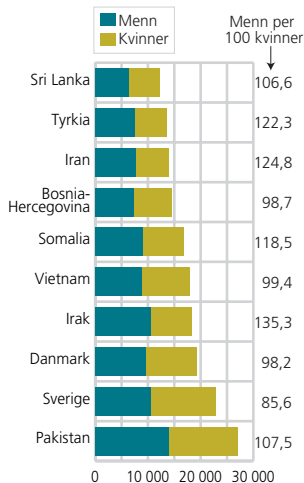
Et allmennaksjeselskap (ASA) defineres som selskap hvor ingen av deltakerne har personlig ansvar for selskapets forpliktelser. Et allmennaksjeselskap vil vanligvis ha flere aksjonærer enn et aksjeselskap.

Svante og Fatima

Kjønnsproporsjon (menn per 100 kvinner) blant innvandrere med vestlig og ikke-vestlig bakgrunn

Antall kvinner og menn, og menn per 100 kvinner i de største innvandregruppene. 1. januar 2005

Like mange kvinner og menn

Innvandrerbefolkningen består, som den norske befolkningen, av omtrent like mange kvinner og menn. I begynnelsen av 2005 var antallet menn med innvandrerbakgrunn 179 800 og antallet kvinner 185 200. En kjønnsproporsjon på 97 menn per 100 kvinner.

Ved å skille mellom innvandrere med vestlig og ikke-vestlig bakgrunn, viser tallene to forskjellige utviklingstendenser: Blant ikke-vestlige innvandrere var det på 1970-tallet et klart mannsoverskudd. Da var innvandring hovedsakelig arbeidsinnvandring. Med økende familiegjennforening og stadig flere ekteskap mellom norske menn og utenlandske kvinner, er mannsoverskuddet blitt et lite underskudd.

Blant innvandrere med vestlig bakgrunn var det lenge et kvinneoverskudd, også i denne gruppen er det nå omtrent like mange menn og kvinner. Blant flyktninger er det et mannsoverskudd på 130 menn per 100 kvinner.

Over- og underskudd av kvinner og menn

Blant de ti største innvandringsgruppene er det et relativt klart mannsoverskudd. Unntaket er Sverige (86 menn per 100 kvinner) og Danmark (98 menn per 100 kvinner). Kvinneandelen for disse landene er størst blant de i alderen 20-29 år.

Det er stort mannsoverskudd fra Irak (135 menn per 100 kvinner) og Somalia (118). Stort kvinneoverskudd finner vi blant dem med bakgrunn fra Filippinene (32 menn per 100 kvinner) og Russland (50).

Ekteskap eller samboerskap

Tallet på ekteskapsinngåelser mellom to personer med innvandrerbakgrunn har økt hvert år, i takt med økningen i innvandrerbefolkningen. I 1990 ble rundt 4 prosent av alle ekteskap inngått mellom to personer i innvandrerbefolkningen. I 2004 utgjorde de 11 prosent. Når ikke-vestlige innvandrere inngår parforhold for første gang, gifter de seg, mens kvinner og menn uten innvandrerbakgrunn og vestlige innvandrere oftest starter med samboerskap.

Fruktbarheten synker med økende botid

Innvandrere fra alle verdensdeler har høyere fruktbarhet enn gjennomsnittet i Norge, som nå er 1,8 barn per kvinne. Innvandrere fra Øst-Europa har 1,9 og kvinner fra den tredje verden 2,6. Fruktbarhetsforskjellene avtar med økende botid. Utviklingen viser at barn av førstegenerasjonsinnvandrere har et fruktbarhetsmønster mer til felles med den norske befolkningen enn med foreldrene – derfor kommer de til å føde færre barn enn foreldregenerasjonen.

Forskjeller i utdanningsnivå

90 prosent kvinner og 89 prosent menn i alderen 16-18 år var i utdanning i 2004. Blant førstegenerasjonsinnvandrere i samme aldersgruppe var 75

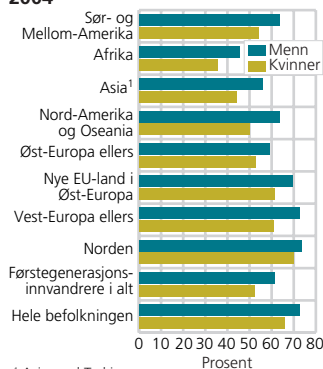

prosent kvinner og 73 prosent menn i utdanning, blant etterkommerne 88 og 86 prosent.

Elever med innvandrerbakgrunn har dårligere gjennomstrømning i videregående opplæring enn hele elevmassen. Av elevene med innvandrerbakgrunn som startet i videregående opplæring i 1999, hadde 57 prosent fullført og 38 prosent avbrutt utdanningen i løpet av fem år. For alle ungdommer i samme årskull var andelen 70 og 24. Jentene fullfører i større grad enn guttene både blant alle ungdommer (jenter 76 prosent og gutter 66) og blant ungdom med innvandrerbakgrunn (jenter 66 prosent og gutter 49).

Det er få førstegenerasjonsinnvandrere i alderen 19-24 år som tar universitets- og høyskoleutdanning, 21 prosent kvinner og 16 prosent menn. For etterkommerne er andelen 38 prosent kvinner og 29 prosent menn, omtrent som i befolkningen ellers.

Andel sysselsatte. Kvinner og menn, etter landbakgrunn i prosent av befolkningen 16-74 år. 4. kvartal 2004

¹ Asia med Tyrkia.

Lavere sysselsetting

Det er lavere sysselsetting blant innvandrere enn i hele befolkningen, men sysselsettingsandelen varierer etter landbakgrunn. Særlig har kvinner med innvandrerbakgrunn lavt sysselsettingsnivå. Blant førstegenerasjonsinnvandrere i alderen 16-74 år hadde menn og kvinner i 4. kvartal 2004 en sysselsettingsandel på henholdsvis 61,1 og 52,2 prosent, mot 72,5 og 66,0 prosent i hele befolkningen. Størst differanse mellom menns og kvinners sysselsetting finner vi blant innvandrergrupper fra Nord-Amerika/Oseania, Asia og Vest-Europa (utenom Norden). Minst kjønnsforskjeller i sysselsettingsnivået er det blant nordiske innvandrere. Lavest sysselsetting er det blant

førstegenerasjonsinnvandrere med bakgrunn fra afrikanske land, med 35,5 prosent sysselsatte kvinner og 45,6 prosent sysselsatte menn.

Høy arbeidsledighet

I 3. kvartal 2005 var den registrerte arbeidsledigheten blant kvinner og menn henholdsvis 3,8 og 3,6 prosent. Andelen arbeidsledige førstegenerasjonsinnvandrere er rundt 10 prosent for både kvinner og menn. Det er flest arbeidsledige blant afrikanere. I 3. kvartal 2005 var andelen rundt 20 prosent for mennene og 17 prosent for kvinnene. Lavest arbeidsledighet finner vi blant førstegenerasjonsinnvandrerne fra Norden og Vest-Europa ellers, med litt over 5 prosent for mennene og i underkant av 4 prosent for kvinnene.

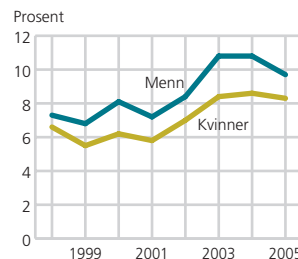
Innvandrerbefolkningen

består av personer med to utenlandsfødte foreldre: førstegenerasjonsinnvandrere som har innvandret til Norge, og personer født i Norge med to utenlandsfødte foreldre (såkalte etterkommere).

Landbakgrunn = eget, eventuelt foreldres utenlandske fødeland. Personer uten innvandringsbakgrunn har kun Norge som landbakgrunn.

Ikke-vestlige land = Asia med Tyrkia, Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Øst-Europa.

Arbeidsledige førstegenerasjonsinnvandrere. Kvinner og menn. 16-74 år

Store forskjeller mellom kommunene

Kommunene på topp i rangeringen:

1	2021 Kårášjohka Karasjok	3,8
«	1419 Leikanger	3,8
3	1431 Jølster	3,7
4	0941 Bykle	3,6
5	0217 Oppegård	3,5
«	1502 Molde	3,5
«	1703 Namsos	3,5
«	1719 Levanger	3,5
«	1804 Bodø	3,5
«	1902 Tromsø	3,5
«	2003 Vadsø	3,5
«	2004 Hammerfest	3,5
«	2030 Sør-Varanger	3,5

Kommunene på bunn i rangeringen:

422	0919 Froland	1,5
«	1034 Hægebostad	1,5
«	1111 Sokndal	1,5
«	1149 Karmøy	1,5
«	1627 Bjugn	1,5
427	1441 Selje	1,4
«	1514 Sande	1,4
429	0911 Gjerstad	1,3
«	1029 Lindesnes	1,3
«	1003 Farsund	1,3
«	1014 Vennesla	1,3
433	0817 Drangedal	1,2
434	1511 Vanylven	1,1

Mange måter å fremstille likestilling på

Statistisk sentralbyrå har hvert år siden 1999 publisert en likestillingsindeks for norske kommuner. Med likestillingsindeksen forsøker vi å sammenfatte ulike mål på likestilling, som viser i hvilken grad kvinner og menn deltar i politikk, utdanning og yrkesliv i den enkelte kommune.

De mål eller indikatorer som er med i likestillingsindeksen er:

- Barnehagedekning 1-5 år
- Antall kvinner per 100 menn i alderen 20-39 år
- Utdanningsnivået til kvinner og menn
- Kvinner og menn i arbeidsstyrken
- Inntekten til kvinner og menn
- Andel kvinnelige kommunestyrerepresentanter

Likestilling mellom kvinner og menn kan belyses på mange måter, og ved hjelp av forskjellige typer statistikk. Denne sammensetningen av indikatorer er kun én av flere måter å beskrive likestillingssituasjonen i kommunene på. Likestillingsindeksen omfatter det som er tilgjengelig av relevant statistikk på kommunenivå i SSB.

Kommuner på topp og på bunn

Likestillingsindeksen for 2005 viser at det er store forskjeller mellom kommunene. Kvinner og menn i Karasjok i Finnmark og Leikanger i Sogn og Fjordane er mest likestilte, med 3,8 poeng. Deretter følger Jølster (Sogn og Fjordane), med 3,7 poeng. Bykle ligger på fjerdeplass med 3,6 poeng. En kommune kan skåre maksimalt 4 poeng, mens dårligste skåre er 1 poeng.

I Vanylven i Møre og Romsdal og i Drangedal i Telemark er de minst likestilte med henholdsvis 1,1 og 1,2 poeng.

De seks største byene skårer alle over landsgjennomsnittet på 2,5 poeng. Kvinner og menn i Oslo og Trondheim er mest likestilte (3,1 poeng). Deretter følger Drammen (2,9 poeng), Stavanger (2,8 poeng), Kristiansand (2,7 poeng) og Bergen (2,6 poeng).

Om indeksen

Indeksen er relativ, den består ikke av absolutte tall. Det betyr at 25 prosent av kommunene rangeres som de «beste», og får verdien 4, 25 prosent rangeres som dårligst, og får verdien 1. At en kommune skårer 4 på f.eks. inntekt, betyr ikke at kvinner og menn har like høy inntekt, men kommunen tilhører den fjerdedelen som kommer best ut.

For indikatorene barnehagedekning, kvinnelige kommunestyrerepresentanter og kvinneandel i alderen 20-39 år, er kommunene rangert og deretter gruppert i kvartiler (firedeler) og gitt poengverdiene: 4, 3, 2, 1.

For indikatorene utdanning, sysselsetting og inntekt har vi rangert kommunene både etter kvinnenes nivå i forhold til kvinner i andre kommuner og etter forholdet mellom kvinner og menn i samme kommune. Deretter er summen dividert på 2, slik at maksimum og minimumspoeng også her er 4 og 1. Den samlede verdien av alle indikatorene er deretter dividert på antallet indikatorer; det vil si 6. En kommune eller et fylke kan skåre maksimalt 4 poeng, mens dårligste skår er 1 poeng.

En fullstendig oversikt over likestillingsindeksen for kommunene, se lenken: <http://www.ssb.no/likekom/>

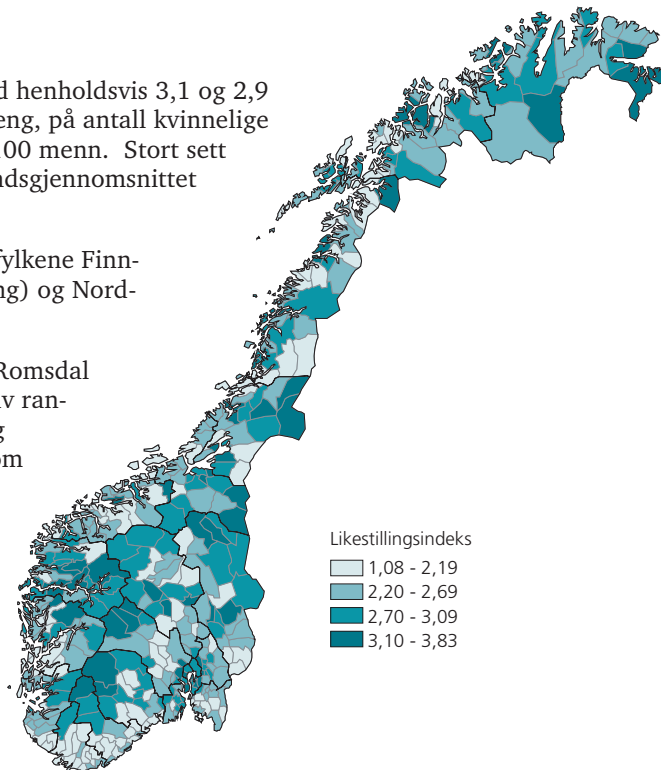

Oslo på topp av fylkene

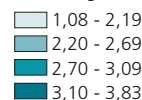
Oslo og Akershus skårer høyest av fylkene med henholdsvis 3,1 og 2,9 poeng totalt. Oslo skårer full pott, dvs. fire poeng, på antall kvinnelige kommunestyrerepresentanter og kvinner per 100 menn. Stort sett alle Akershus-kommunene ligger godt over landsgjennomsnittet (2,5 poeng).

Godt over landsgjennomsnittet finner vi også fylkene Finnmark (2,8 poeng), Sogn og Fjordane (2,8 poeng) og Nord-Trøndelag (2,7 poeng).

Kvinner og menn i Agder-fylkene og Møre og Romsdal er minst likestilte. Vest-Agder ligger på bunn av rangeringen med 1,9 poeng, etterfulgt av Møre og Romsdal og Aust-Agder med 2,2 poeng. Selv om fylkene på bunn av rangeringen stort sett skårer lavt på alle enkeltindikatorer, kommer ikke alle kommunene i disse fylkene like dårlig ut. For eksempel ligger Bykle i Aust-Agder på en fjerdeplass og Molde i Møre og Romsdal på en femteplass i kommunerangeringen.

Likestillingsindeks

Likestillingsindeks for kommunene. Fylker. 2005

	Indeks	Barnehagedekning	Kvinnelige kommunestyrerepresentanter	Prosent med høyere utdanning	Kvinner per 100 menn	Kvinner i arbeidsstyrken	Inntekt
Hele landet	2,5	2,4	2,5	2,5	2,6	2,5	2,5
03 Oslo	3,1	2,0	4,0	2,5	4,0	3,0	3,0
02 Akershus	2,9	2,1	3,2	2,3	3,7	3,2	2,9
20 Finnmark-Finnmárku	2,8	2,7	2,6	3,1	2,1	2,8	3,7
14 Sogn og Fjordane	2,8	3,1	2,4	2,9	2,3	3,3	2,7
17 Nord-Trøndelag	2,7	3,0	2,5	2,9	2,8	2,5	2,4
04 Hedmark	2,6	2,8	2,7	2,5	2,3	2,5	3,1
06 Buskerud	2,6	2,7	2,2	2,1	2,9	3,2	2,8
07 Vestfold	2,6	1,9	3,0	2,3	3,8	2,1	2,6
05 Oppland	2,6	2,7	2,8	2,6	2,3	2,8	2,6
16 Sør-Trøndelag	2,5	2,8	2,4	2,3	2,5	2,8	2,4
08 Telemark	2,5	2,6	2,6	2,8	2,6	2,1	2,3
18 Nordland	2,4	2,6	2,7	2,2	2,2	2,1	2,8
19 Troms	2,4	2,7	2,6	2,2	1,7	2,4	2,9
12 Hordaland	2,4	2,4	2,1	2,7	2,2	2,8	2,1
01 Østfold	2,3	1,9	2,5	2,1	3,0	2,0	2,4
11 Rogaland	2,3	1,9	1,9	2,7	3,1	2,5	1,8
09 Aust-Agder	2,2	2,3	1,9	2,7	2,5	1,8	2,0
15 Møre og Romsdal	2,2	2,3	2,5	2,3	2,1	2,2	2,0
10 Vest-Agder	1,9	2,0	2,0	2,4	2,3	1,5	1,4

Mer likestillingsstatistikk?

Dette er Kari og Ola gir enkelte smakebiter på Statistisk sentralbyrås statistikk som på en eller annen måte belyser kvinner og menns situasjon i samfunnet. På vår temaside om likestilling – www.ssb.no/likestilling/ – finner du en samlet oversikt over den nyeste statistikken, artikler og publikasjoner på ulike områder. Temasiden om likestilling finnes også på engelsk: www.ssb.no/likestilling_en/

The screenshot shows the website for Statistisk sentralbyrå (Statistics Norway) with the 'Likestilling' (Equality) theme selected. The page layout includes a top navigation bar with links like 'Statistikkområder', 'Statistikkbanken', 'SSBmagasinet', 'Forskning', 'Nyttig', and 'Publikasjoner'. A search bar is located in the top right. The main content area is divided into several sections:

- Nøkkeltall:** A list of key statistics such as '3 av 5 studenter ved universitet og høyskoler er kvinner' and '2 av 3 kvinner er sysselsatte'.
- Ordforklaringer:** Definitions for terms like 'Sysselsatte' and 'Yikesaktive'.
- Likestillingsindeks:** Information about the Equality Index.
- Nyeste statistikk:** A list of recent statistical reports and publications.
- Publikasjoner og artikler:** Links to various articles and reports.
- Lenker til andre:** Links to external resources like 'Ligestillings- og diskrimineringsombudet'.

A line graph titled 'Menn og kvinner 16 år og eldre, etter høyeste fullførte utdanning, 1985-2004, Prosent' shows the percentage of men and women with different levels of education over time. The Y-axis represents the percentage (30-50), and the X-axis represents the year (1985-2004). The graph shows that men generally have a higher percentage of higher education than women, and both groups show an increasing trend over the period.

Spørsmål om statistikk og publikasjoner kan rettes til vårt **Bibliotek og informasjonscenter.**

Bibliotek og informasjonscenteret er et kompetansesenter for offisiell norsk, utenlandsk og internasjonal statistikk, og ligger i Kongens gate 6 i Oslo.

Bibliotek og informasjonscenteret er et fagbibliotek med målsetning å formidle og gjøre tilgjengelig statistisk informasjon for allmennheten, forskningsmiljøer, medier, myndigheter og næringsliv.

Telefon: 21 09 46 42/43

E-post: biblioteket@ssb.no